

Ik ben een vreemdeling Bijbelzondag 2007: 'Thuiskomen'

In het publieke debat van de voorbije jaren is er heel veel aandacht geweest voor vreemdelingen. Het ging over: integratie, inburgering, asielzoekers, autochtonen en allochtonen, vluchtelingen, moslims, marokkanen, dubbele nationaliteiten enzovoort. De vreemdeling is niet meer weg te denken uit de Nederlandse samenleving. Een vreemdeling is iemand die er niet bij hoort, iemand die anders is, iemand die zich niet thuis voelt. Het thema van de vreemdeling komt ook in de Bijbel veel voor. Op basis van wat de Bijbel vertelt over vreemdelingschap leren we vandaag zeggen: 'Ik ben een vreemdeling.'

Liefde voor de vreemdeling

In Deuteronomium 10:12-19 spreekt Mozes het volk toe dat binnenkort het beloofde land in bezit zal nemen. Het volk ontvangt regels en wetten voor het samenleven in dat land. Daarbij is speciale aandacht voor vreemdelingen (eigenlijk: ieder niet-Jood). Opvallend zijn de woorden over Gods uitverkiezende liefde (10:14-15) en over zijn grootheid (10:17). Op basis daarvan vraagt de HEER liefde voor de vreemdelingen. Het gaat dus niet om vrijblijvende liefdadigheid, maar om een wettelijke bepaling van God (zie ook: Lev. 19:33-34). De kwaliteit van de samenleving wordt afgemeten aan het lot van de vreemdelingen. God liefhebben is dus niet maar een vage Godservaring, het innerlijk gaan van een mystieke weg, maar wordt zeer concreet in de open ruimte die we bieden aan vreemdelingen. God geeft ook een duidelijke motivatie: jullie zijn zelf vreemdelingen geweest in Egypte (10:19)! Strikt genomen klopt dat niet: die generatie is gestorven in de woestijn. Maar door hun verwantschap met de vorige generatie is de eigen geschiedenis van deze mensen die nu luisteren er ook een van vreemdelingschap (vgl. Deut. 5:2-3).

Het vaderland van de vreemdeling

Het 'wij waren vreemdelingen' wordt in Hebreeën 11:13-16 opnieuw onder woorden gebracht. Nu krijgt het ook

Ik ben een vreemdeling op aarde, verberg uw geboden niet voor mij.

– Psalm 119:19 –

een meer geestelijke betekenis (elke concrete levenservaring kan een verwijzing worden naar de geestelijke weg die we gaan). Hebreeën 11 is het hoofdstuk over de geloofsgetuigen (Abel, Henoch, Noach, Abraham etc.). Mensen zoals wij passeren de revu en er wordt verwonderd gesproken over de kracht van hun geloof in de belofte. Kenmerkend is dat ze de volle vervulling van de belofte niet hebben gezien, alleen een glimp ervan, een voorschot. Juist dat hield het besef levend dat ze vreemdelingen en gasten op aarde waren. Dat zeiden ze van zichzelf: ze waren niet thuis op aarde, maar op doorreis naar een hemels vaderland. 'Wij leven op aarde als vreemdelingen.' Is dat herkenbaar? Ervaren wij dat ook zo? Voelen we ons meer thuis in het komende koninkrijk dan in deze wereld met alles wat daarin belangrijk is: presteren, succes hebben, talenten ontwikkelen, bezig zijn met werk, cultuur en ontspanning alsof ons leven ervan afhangt? Geloven als vreemdelingen betekent: voortdurend beseffen we dat het hier niet volmaakt is, dat de volmaakte vervulling van Gods beloften nog op ons wacht en dat die volmaakte vervulling waardevoller is en meer aandacht verdient dan het leven op aarde. Dat houdt het verlangen levend, het reikhalzende uitzien naar de stad die neerdaalt uit de hemel.

Jezus als vreemdeling

Het bijbelse thema van de vreemdelingschap komt zoals alle thema's tot een climax in Jezus. Hij is de vreemdeling bij uitstek: anders dan wij, niet van deze wereld. Hij hoorde er niet bij, voor hem was er geen plaats (behalve aan het kruis). Deze Jezus komt ons leven binnen in iedere vreemdeling die we al dan niet zien staan. 'Ik was een vreemdeling, en jullie namen mij op.'

Gastvrij zijn en inburgeren

Op basis van wat de Bijbel zegt over vreemdelingschap mogen we leren om hart te hebben voor de vreemdeling en om zelf als vreemdeling te leven:

1. Gastvrij zijn (de ander als vreemdeling; humaniteit): gastvrijheid is een open ruimte bieden aan iedereen die anders is dan wij (andere nationaliteit, leefstijl, godsdienst, huidskleur, sociale positie). De ander niet veroordelen, ons niet laten leiden door angst en vijandschap, maar ons door Gods humaniteit laten leiden.
2. Inburgeren (ikzelf als vreemdeling;

Uw wetten zijn voor mij als liederen in het huis waar ik als vreemdeling woon.

– Psalm 119:54 –

spiritualiteit): samen gemeente zijn en ons concentreren op het leven in Christus is een levenslange inburgeringscursus. Het echte leven van volkomen vervulling is in het komende koninkrijk, is in Jezus Christus. Laat heel veel van ons denken, onze tijdsbesteding, onze passie gericht zijn op dat hemelse vaderland. Hoe? Veel bijbellezen! Veel bidden! Een krachtige focus op Jezus die het besef van vreemdelingschap levend houdt! Dat is pas echt: Thuis komen!

Gebod: *Heer God, we danken U voor uw goede wetten, voor de weg die U ons wijst en waarop vreemdelingen zo'n grote plaats innemen. Geef ons ruime harten, waar liefde woont voor iedereen die anders is. En leer ons beseffen dat wij, die door het geloof kinderen van Abraham zijn, ook vreemdelingen waren in Egypte. En leer ons beseffen dat wij, die door het geloof in Jezus kinderen zijn van U, onze Vader in de hemel, op weg zijn naar een beter, een hemels vaderland. Help ons om gastvrij te zijn. Help ons om steeds meer ingeburgerd te raken in uw koninkrijk van liefde, dat zo anders is en dat we in volmaaktheid mogen beleven op uw nieuwe aarde, in de stad van God. Amen.*

Bronwater in de kleine groep

Lees samen de genoemde bijbelgedeelten uit Deuteronomium, Hebreeën en Matteüs. Welke verzen treffen je het meest en waarom?

Hoe gaat onze samenleving om met vreemdelingen? Wat kunnen we als christenen leren van de oudtestamentische wetgeving?

Hoe is in onze levens zichtbaar dat we vreemdelingen zijn? Hoe zien anderen dat? Hoe geef ik er zelf vorm en inhoud aan?

Praat samen door over: 'Jezus als vreemdeling.'

Hoe kunnen we ons oefenen in gastvrijheid?

Hoe ben ik bezig met inburgering in het koninkrijk van God?

